

Hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns), 21 mei 1953

Nadat ik gisteren tevergeefs getracht had de Minister van Buitenlandse Zaken te spreken te krijgen, kon ik hem hedenochtend, conform verzoek Susanto Uw 140, de tekst geven van Uw protestnota.

Mukarto zeide reeds bericht van Susanto te hebben ontvangen en vroeg of de Nederlandse Regering zoveel mogelijk nadere bijzonderheden en details wilde mededelen, o.a. stamboeknummers der infiltranten, met het oog op het onderzoek. Mijnerzijds zulks gaarne toegezegd, opmerkende dat in de nota reeds belangrijke gegevens stonden, die onderzoek vergemakkelijkten.

Dit gunstige entrée en matière gaf mij aanleiding Mukarto te vragen of zijn verklaring tegenover de pers wel goed was geciteerd, en vroeg het eerst naar de betekenis van de passage over oplossing van het conflict Irian op vreedzame wijze volgens het handvest der VN. Moest ik hieruit begrijpen, dat de Indonesische Regering thans geporteerd zou zijn of voornemens was de zaak voor internationaal forum te brengen? Dit werd nadrukkelijk ontkennend beantwoord, bedoeld was de nadruk te leggen op vreedzame beslechting geschillen (zoals leden van de VN past), daarbij aangevende, dat Indonesië geen oplossing met wapenen nastreefde. Vandaar ook dat bericht onlogisch werd genoemd. Ik vroeg toen hoe de Minister had kunnen verklaren, dat het bericht alle grond van waarheid miste, waarop geantwoord werd, dat hij gezegd had (of bedoeld had?), dat op grond van de op dat ogenblik aanwezige gegevens men het bericht niet zonder meer als waar kon aanvaarden. Dit verschilt uiteraard nog al wat van de weergave door de pers.

De Minister beaamde, dat hij een serieus onderzoek en een rustige behandeling in het belang van beide landen achtte. Mukarto wees op de mogelijkheid, dat de infiltranten ten onrechte zich zouden hebben voorgedaan als behorende tot het leger en zeide verder, dat het hem getroffen had dat niet bleek van een aanval.

Ik maakte van de gelegenheid nog gebruik te verzekeren, dat de gesignaleerde onderzoëers (hetgeen ongeveer 14 dagen voor het incident plaats vond) onmogelijk Nederlands konden zijn blijkens door Marine ingesteld onderzoek.

Sprak af dat mijnerzijds tegenover de pers kon worden gezegd, dat bij mijn bezoek het Nieuw-Guinea-incident was besproken en dat nadere gegevens waren gevraagd met het oog op het onderzoek, waardoor m.i. op voldoende wijze de verklaring van Mukarto over het onware wordt gecorrigeerd.

Het bleek mij dat bij sommige collega's de juistheid onzer versie enigszins in twijfel werd getrokken, omdat men een dergelijke infiltratie nog al onzinnig vindt en blijkbaar niet begrijpt, dat door het veroorzaken van onrust de schijn kan worden gewekt van weerzin tegen ons gezag of zelfs van een vrijheidsstrijd.

Snelle verstrekking van nadere gegevens en goede documentatie, bijvoorbeeld photo's lijkt mij van belang.